

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๔๐

(สมัยสามัญ)

วันอาทิตย์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๕๕ (สมัยสามัญ) พ.ศ. ๒๕๖๕

สารบัญ

๕๕
ครั้งที่ ๔๐/๒๕๗๕

มติของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา

ตั้งแต่มาตรา ๖๓ ถึง ๖๗

๕๕๕-๕๕๗

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๔๐/๒๔๗๕

วันอาทิตย์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๕ (ตอนบ่าย)

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๕ นาฬิกา

สมาชิกมาประชุม ๕๕ นาย

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า วันนี้ จะได้ปรึกษาต่อไปจากที่ได้พิจารณามาแล้วแต่ก่อนนี้ และขอให้เบ็ดเตล็ดภาวะที่ประชุมเป็นชุมนุมอนุกรรมการเต็มสภา คือ หมวด ๖ บทสุดท้าย

มาตรา ๖๑ ประธานอนุกรรมการ ฯ กล่าวว่่า มาตรา ๖๑ เติมน่าได้ความดังนี้

“บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีข้อความแย้งหรือขัดกับรัฐธรรมนูญนี้ ท่านว่าบทบัญญัตินั้น ๆ เป็นโมฆะ”

และกล่าวต่อไปว่่า คำว่า กฎหมายใด ขอแก้เป็น “กฎหมายใด ๆ” และบรรทัดสุดท้ายคำว่่า กับ พระธรรมนูญนี้ให้แก้เป็น แก่ พระธรรมนูญ

หลวงแสงนิติศาสตร์ เสนอขอแก้ว่่า “บทสุดท้าย” เป็นว่่า “บทวิจารณ์และขอแก้ไข”

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ที่จริงพระธรรมนูญของประเทศ
โดยมาก เขาใช้ความเช่นนี้ เข้าใจว่าเป็นบทสุดท้าย จะใช้ว่า บทวิจารณ์
ไม่ถูก ที่จริงบทสุดท้ายมีความว่า บทต่าง ๆ มารวมอยู่ตอนท้าย
อยากให้เกิดที่ชัด เห็นควรให้คงไว้ตามเดิม

นายจรรยา อนุบางช้าง กล่าวว่า ได้เห็นพระธรรมนูญของญี่ปุ่น
มีผู้แปลว่าบทบัญญัติเพิ่มเติม มีความเหมือนมาตรา ๖๕-๖๗ เรียก
ว่าบทบัญญัติเพิ่มเติม

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ตามประมวลญี่ปุ่นหมวด ๗
ภาษาอังกฤษแปลไว้ว่า ข้อบังคับเพิ่มเติม แต่ระเบียบการของสยาม
ใช้ว่า “บท” จึงใช้คำนี้ของญี่ปุ่นแต่ก็บอกว่าเป็นบทแก้ไข ใน
ที่นี้ไม่ใช่ มีความว่าด้วยข้อความที่แย้งพระธรรมนูญด้วย เอามาได้
สุดท้ายงามแล้ว เพราะฉะนั้นควรให้เป็นไปตามเดิม กฎหมาย
อื่นเขาก็เขียนกันเช่นนั้น

นายจรรยา อนุบางช้าง กล่าวว่า ในที่นี้จะเติมวิจารณ์ และ
แก้ไข จะได้ความดี

นายสงวน ศุภารักษ์ กล่าวว่า บทสุดท้ายเป็นบททั่วไป ถ้า
จะเปลี่ยนให้เป็นอื่น เห็นว่าไม่ถูกหัดก็เหมือนกัน ถ้าจะแก้แล้ว แก้
โดยยกเอาความไว้ข้างคือนั้นรัฐธรรมนูญก็ว่า

พระยามานวราชเสวี กล่าวหา พระธรรมมุนี^{๕๔} เป็นกฏหมาย
ควรจะเป็นที่เคารพเอาหมอดินไปดูไม่งาม ตูรุงรัง ถ้าเอาไว้ดองท้าย
ส้มควรอย่างยิ่ง

นายจรรยา ดิบแสง เสนอขอให้เจ้าพระยาธรรมศักดิ์ฯ พิจารณา
เรื่องถ้อยคำ

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์ฯ ตอบว่าให้ผู้ร่างพิจารณาดีก่อน ที่
ประชุมตกลงให้คงไว้ตามร่างและลงมติรับรองว่ามาตรา ๖๑ ใช้ได้
ตามที่แก้ไข

มาตรา ๖๒ ประธานอนุกรรมการฯ กล่าวหา มาตรา ๖๒ เดิม
อ่านได้ความดังนี้

“ท่านว่าสภาพผู้แทนราษฎรทรงไว้ซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการคิดความ
แห่งรัฐธรรมมุนี^{๕๕}”

และกล่าวหาทางภาษาหนังสือขอให้เติมคำว่า เป็นผู้ ลงใน
ระหว่างคำว่า “ราษฎรทรงไว้ซึ่งสิทธิ” เป็น “ราษฎรผู้ทรงไว้
ซึ่งสิทธิ”

ปัญหาเรื่องศักดิ์คามรัฐธรรมมุนี^{๕๖} ในประเทศต่างๆ เขาให้สภาพ
เป็นผู้มีสิทธิเด็ดขาด เว้นแต่อเมริกา

ที่ประชุมลงมติรับรอง ร่างมาตรา ๖๒^{๕๗} นี้ ใช้ได้ตามที่แก้ไข
มาตรา ๖๓ ประธานอนุกรรมการฯ กล่าวหา มาตรา ๖๓

เดิมอ่านได้ความดังนี้ “รัฐธรรมนูญนี้ จะแก้ไขเพิ่มเติมได้แต่โดย
เงื่อนไขต่อไปนี้

๑. ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติม ท่านว่าต้องมาจากคณะกรรมการ
ราษฎรประการหนึ่ง หรืออีกประการหนึ่งมาจากสมาชิก รวมกัน
มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่แห่งจำนวนสมาชิกทั้งหมด

๒. การปรึกษาดังมติ ท่านให้ทำเป็นสองครั้ง

๓. การออกเสียงลงคะแนน ท่านให้ใช้วิธีเรียกชื่อและต้องม
เสียงเห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมนี้ ไม่น้อยกว่าสามในสี่แห่ง
จำนวนสมาชิกทั้งหมด

๔. เมื่อสมาชิกได้ลงมติครั้งแรกตามความในข้อ ๓ แล้ว ท่าน
ให้รอไว้หนึ่งเดือน เมื่อพ้นกำหนดแล้วจึงให้ ชนเสนอสภา เพื่อลง
มติอีกครั้งหนึ่ง เมื่อการออกเสียงลงมติครั้งหลังนี้ได้เป็นไปตาม
ที่กล่าวในข้อ ๓ นั้น ท่านจึงให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติ
มาตรา ๓๗, ๓๘”

และกล่าวต่อไปว่า พระธรรมนูญนี้ ถือว่าเป็นกฎหมายสำคัญ
เพราะฉะนั้นจึงบัญญัติไว้ว่า การจะแก้พระธรรมนูญแล้วต้องมีพิธี
ต้องแก้ไขได้ยาก ๆ สักหน่อย และไม่แก้ไขได้บ่อย ๆ นัก เป็น
ธรรมเนียมทั่วไป ทุกบ้านทุกเมือง การแก้พระธรรมนูญไม่ให้แก้ไขได้
ง่าย ๆ เหมือนกฎหมายธรรมดา เพราะฉะนั้น จึงวางกติกานี้ไว้
ด้วยความประสงค์จะให้แก้ยากที่สุด

พระสุธรรมวิจิตรนิย กุลดำกว่า มีคำว่า “น้อย” กับ “ต่ำ”
ไม่รู้อะไรจะเอาค่าไหน ต้องการให้แก้คำว่า “ไม่น้อย” เป็น “ไม่ต่ำ”

ประธานอนุกรรมการ ฯ กุลดำกว่า ไม่ขัดข้อง

หลวงชำนาญวาสุวัตติ กุลดำกว่า ในข้อ ๓ ที่ว่า ท่านให้ใช้
วิธีเรียกชื่อในมาตรา ๓๘ วิธีคล้าย ๆ กัน ใน ๒ อย่างนี้เหมือน
กันใหม่

ประธานอนุกรรมการ ฯ ตอบว่า ไม่เหมือนกัน มาตรา ๓๘
เป็นเรื่องพระเจ้าอยู่หัวทรงทักลงมา ถ้าแม้ว่าไว้ตตงคะแนน ก็ตัด
เสียซึ่งความเกรงใจ แต่เรื่องเกี่ยวกับกันเองในที่นี้ ไม่จำเป็นต้อง
ไว้ตตบในที่นี้

นายจรรยา ดิบแสง ถามว่า ข้อ ๒ ว่าไม่จำเป็นต้องบัญญัติ
จะทำให้ความเสียไปอาจเข้าใจว่าไว้ตตทหนึ่งแล้วไว้ตต อีกรทหนึ่ง
ครั้งหนึ่ง ๆ

ประธานอนุกรรมการ เสนอขอแก้ไขใหม่ดังนี้

“มาตรา ๖๓ รัฐธรรมนูญนี้จะแก้ไขเพิ่มเติมได้แต่โดยเงื่อนไข
ต่อไปนี้

๓. ญัตติ ขอแก้ไขเพิ่มเติม ท่านว่าต้องมาจากคณะกรรมการ
ราษฎรทางหนึ่ง หรือมาจากสมาชิกผู้แทนราษฎร ซึ่งรวมกันมีจำนวน
ไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสี่แห่งจำนวนสมาชิกทั้งหมดอีกทางหนึ่ง

๒. เมื่อสมาชิกได้ลงมติครั้งหนึ่งแล้ว ท่านให้หรือไว้หนึ่งเดือน เมื่อพ้นกำหนดแล้วให้นำขึ้นเสนอสภาเพื่อลงมติอีกครั้งหนึ่ง

๓. การออกเสียงลงคะแนน ท่านให้ใช้วิธีเรียกชื่อ และต้องมีเสียงเห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมนี้ ไม่ต่ำกว่าสามในสี่แห่งจำนวนสมาชิกทั้งหมด

เมื่อการออกเสียงลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวข้างบนนี้แล้ว ท่านจึงให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติมาตรา ๓๗, ๓๘."

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบตามร่างที่แก้ไขใหม่

ประธานสภาฯ กล่าวว่า บัดนี้จะได้พิจารณาหมวด ๗ การใช้รัฐธรรมนูญและบทเฉพาะกาล

นายจรรยา สืบแสง กล่าวว่า มีญัตติของนายชิมเสนอไว้ว่า ควรเลิกบทเฉพาะกาล

นายชิม อีร์ไวทยะ กล่าวว่า ตั้งแต่แรกใช้รัฐธรรมนูญปกครองชั่วคราว มีสมาชิกประเภทที่ ๒ นั้น มีผู้เข้าใจผิดคิดว่า คณะราษฎรจะแย่งอำนาจ ที่จริงคณะราษฎรไม่ได้ทำเช่นนั้น ความจริงอยากปล่อยสิทธิให้ประชาชนชาวสยาม ขอเสนอว่าให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่า สมควรแล้วหรือยังที่จะให้ราษฎรเลือกผู้แทนเองทั้งหมด ถ้าเป็นการสมควร ก็ยกเลิกบทเฉพาะกาล

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า เมื่อมีผู้เสนอญัตติเช่นนั้น ก็เท่ากับเปิดโอกาสให้คณะราษฎรแสดงความสามารถที่ใจว่า การที่ให้มี

ต่มาชิกพระสมในสมัยที่ ๒ นั้น ไม่ใช่ประสงค์ที่จะหวงอำนาจ ความ
 ขონมีผู้เข้าใจไปต่าง ๆ สุดแต่เขาจะกด่าหา ว่าประสงค์เป็นดิก
 เตเตอร์ (Dictator) บ้าง อะไรบ้าง ความจริงไม่ใช่เช่นนั้นเลย การ
 ที่เราจำต้องมีสมาชิกประเภท ๒ ไว้ถึงหนึ่ง ก็เพื่อที่จะช่วยเหลือผู้แทน
 ราษฎรในขณะที่ยังเริ่มมีการปกครองแบบรัฐธรรมนุญ เราย่อม
 ทราบอยู่แล้วว่ายังมีราษฎรอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการศึกษา
 เพียงพอที่จะจัดการปกครอง บ้างกัน ผลประโยชน์ของ ตนเองได้
 บริบูรณ์ ถ้าขึ้นปล่อยให้ราษฎรเลือกผู้แทนโดยลำพังเองในเวลานี้
 แล้ว ผลร้ายก็จะตกอยู่กับราษฎรเอง เพราะผู้ที่จะมีสิทธิ์ไปเป็น
 ผู้แทนราษฎรอาจเป็นผู้ที่มีกำลังในทางทรัพย์สิน ราษฎรเมื่อยังไม่ได้รับ
 การศึกษา ก็อาจจะหลงไปว่า ผู้ที่ประสงค์จะบ้องกันประโยชน์ของ
 ราษฎร แต่ผลสุดท้าย เขาอาจคิดถึงประโยชน์เฉพาะหมู่เหล่าของเขา
 หาได้คิดถึงราษฎรตลอดจนคนยากจนด้วยไม่ คณะราษฎรปฏิญาณ
 ได้ว่า ถ้าราษฎรได้มีการศึกษาเพียงพอแล้ว ก็ยินดีที่จะปล่อยให้
 ราษฎรได้ปกครอง ตนเองโดยไม่จำเป็นต้องมี สมาชิกประเภทที่ ๒
 ฉะนั้นจึงได้วางเงื่อนไขไว้ว่า เมื่อใดราษฎรได้มีการศึกษาครบประมาณ
 ศึกษา มากกว่าถึงจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงแล้ว บทบัญญัติเฉพาะ
 กาดหนักเป็นอันเลิกทันที และแม้ว่าจะยังไม่ถึงจำนวนนั้นก็ตาม แต่เมื่อ
 ถึงกำหนด ๓๐ ปีแล้ว ซึ่งคณะราษฎรหวังว่า จะจัดบำรุงการศึกษา
 ให้ได้เป็นจำนวนมาก บทบัญญัติเฉพาะ กาดหนักเป็นอันต้องเลิก

เหมือนกัน ขอให้เข้าใจว่าสมาชิกประเภทที่ ๒ เป็นเสมือนพิเศษที่จะช่วย ประคอง การงานให้ดำเนินไป สดตามความมุ่งหมาย ของ รัฐธรรมนูญ และเป็นผู้บังคับผลประโยชน์อันแท้จริงไม่เดือกว่าคนมั่งมีหรือคนจน อันเป็นจุดมุ่งหมายของคณะราษฎรซึ่งได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองคราวนี้

นายซิม จัวร์ไวทยะ ขอให้ไว้คเพื่อแสดงความจริงของคณะราษฎร เพราะสมาชิกหลายท่านไม่ได้เริ่มก่อนการด้วยก็มีมากที่ประชุมตกลงว่าไม่ต้องไว้ค เพราะเข้าใจกันแล้วว่าจำเป็นต้องมีพิเศษไปก่อน พร้อมกับขอให้นายซิมถอนญัตติ เพราะถ้าไว้คชนรก็เท่ากับไว้คให้ตนเอง

นายซิม จัวร์ไวทยะ ขอลถอนญัตติ,

มาตรา ๖๔ ประธานอนุกรรมการ ฯ กล่าวว่ มาตรา ๖๔ เดิมอ่านได้ความดังนี้

“ภายในบังคับบทบัญญัติแห่งหมวดนี้ ให้ใช้รัฐธรรมนูญนี้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป”

และกล่าวต่อไปว่า ขอเปลี่ยนคำว่า แห่ง ซึ่งอยู่หน้าคำว่า “หมวดนี้” มาไว้หน้าคำว่า “บทบัญญัติ” เมื่อแก้แล้วอ่านดังนี้

“มาตรา ๖๔ ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติหมวดนี้ ให้ใช้รัฐธรรมนูญนี้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป”

ที่ประชุมลงมติรับรองว่า ใช้ได้ตามที่แก้

มาตรา ๖๕ ประธานอนุกรรมการ ฯ กล่าวหา มาตรา ๖๕
เดิมอ่านได้ความดังนี้

“เมื่อประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ยังมีการศึกษาไม่ถึงชั้น
ประกาศนียบัตรประถมศึกษาเกินกว่ากึ่งจำนวนทั้งหมด แต่อย่างช้า
ต้องไม่เกินกว่าสิบปี นับแต่วันใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการ
ปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ สภาผู้แทนราษฎรยกอบ
รับด้วยสมาชิก ๒ ประเภทมีจำนวนเท่ากัน

(๑) สมาชิกประเภทที่ ๑ ได้แก่ผู้ที่ประชาชนเลือกตั้งขึ้นตาม
เงื่อนไขในบทบัญญัติมาตรา ๓๖, ๓๗ แห่งรัฐธรรมนูญนี้

(๒) สมาชิกประเภทที่ ๒ ได้แก่ผู้ซึ่งพระมหากษัตริย์โปรด
เกล้า ฯ ให้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้
แทนราษฎรในระหว่างเวลาที่ใช้บทบัญญัติเฉพาะกาลแห่งรัฐธรรมนูญ
สยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕” และกล่าวต่อไปว่า ในบรรทัดที่ ๒
ต่อกับ ๓ คำว่า “ยังไม่มีการศึกษาถึงชั้นประกาศนียบัตร ประถม
ศึกษาเกินกว่ากึ่งจำนวนทั้งหมด” ให้แก้เป็น “ยังมีการศึกษาไม่
จบประถมศึกษาสามัญมากกว่ากึ่งจำนวนทั้งหมด”

หลวงชำนาญวาณิชดี กล่าวหาคำว่า “ประชาชน” ขอให้
เปลี่ยนเป็น “ราษฎร” ทั้ง ๒ แห่ง คือในบรรทัดที่ ๑ กับ ๗

พระเว็ยมวิรัชชพากย์ กล่าวหาในบรรทัดที่ ๘ ตอนสุดท้ายว่า
“แห่งรัฐธรรมนูญนี้” ขอให้ตัดออก

ประธานอนุกรรมการฯ แถลงว่า ถ้าเช่นนั้น ขอแก้ดังนี้ ใน
บรรทัด ๓๓ กับ ๓๒ คำว่า “คณะกาดแห่งรัฐธรรมนุญสยาม
พุทธศักราช ๒๔๗๕” ให้แก้เป็น “คณะกาดในรัฐธรรมนุญแห่ง
ราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕”

ประธานสภาฯ แถลงว่า เมื่อแก้ไขใหม่แล้ว อ่านดังนี้

“มาตรา ๖๕ เมื่อราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนุญนี้ ยังมีการศึกษา
ไม่จบประถมศึกษาสามัญมากกว่าจำนวนทั้งหมด แต่อย่างช้า
ต้องไม่เกินกว่าสิบปีนับแต่วันใช้พระราชบัญญัติธรรมนุญการปกครอง
แผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕

สภาผู้แทนราษฎรขอขึ้นด้วยสมาชิก ๒ ประเภทมีจำนวนเท่ากัน

(๑) สมาชิกประเภทที่ ๑ ได้แก่ผู้ที่ราษฎรเลือกตั้ง ขึ้นตาม
เงื่อนไขในบทบัญญัติมาตรา ๓๖, ๓๗.

(๒) สมาชิกประเภทที่ ๒ ได้แก่ผู้ซึ่งพระมหากษัตริย์ โปรด
เกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรในระหว่างเวลาที่ใช้บทบัญญัติคณะกาดในรัฐธรรมนุญ
แห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕”

ที่ประชุมตงมติรับรองว่า มาตรา ๖๕ ใช้ได้ตามที่แก้ไข

มาตรา ๖๖ ประธานอนุกรรมการฯ กล่าวว่ มาตรา ๖๖
เดิมอ่านได้ความดังนี้

“ในระหว่างกำหนดเวลาที่กล่าวในมาตรา ๖๕ หากว่าจะมีการยุบสภาตามความในมาตรา ๓๖ ไซ้ ท่านให้มีการเลือกตั้งสมาชิกใหม่เฉพาะในส่วนสมาชิกประเภทที่ ๓”

หลวงชำนาญวาณิช กล่าวว่ บรรทัดที่ ๒ คำว่ “หากว่า จะมีการยุบ” ให้ตัดคำว่ “จะ” ออกเสีย คงอ่านว่ “หากว่ามี
การยุบ”

พระยาราชวังสัน กล่าวว่ ในบรรทัดที่ ๓ คำว่ “เวลาที่
กล่าว” ให้แก้เป็นว่ “เวลาที่กล่าว”

ประธานอนุกรรมการรับรอง

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เมื่อแก้แล้วอ่านดังนี้ “มาตรา ๖๖
ในระหว่างกำหนดเวลาที่กล่าวในมาตรา ๖๕ หากว่า มีการยุบสภา
ตามความในมาตรา ๓๖ ไซ้ ท่านให้มีการเลือกตั้งสมาชิกใหม่
เฉพาะในส่วนสมาชิกประเภทที่ ๓

ตามร่างที่แก้ไขใหม่นี้ ที่ประชุมลงมติรับรองว่ ไซ้ได้

มาตรา ๖๗ ประธานอนุกรรมการฯ กล่าวว่ มาตรา ๖๗
เดิมอ่านได้ความดังนี้

“ภายในบังคับแห่งมาตรา ๒๓ ท่านว่าสมาชิกประเภทที่ ๒ คง

๕๕๕ .

อยู่ในตำแหน่งได้ตลอดเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ แต่ท่านมิให้มีการประชุมดำเนินการของสภาในระหว่างที่สภา ต้องยุบ ตาม ความใน มาตรา ๓๖”

พระยานิติศาสตร์ โภศาสตร์ ขอให้เติมคำว่า (๒) (๓) (๔) (๕) ลงในท้ายคำว่า “มาตรา ๕๓” เพื่อให้ข้อความต้นถ้อยความไม่ถึงถึงการยุบสภาแต่ละระยะเวลา ๕ ^{ปี} นั้น

ประธานอนุกรรมการฯ รับรอง

นายจรรยา ณ บางช้าง กล่าว ว่า คำว่า ภายในบังคับแห่ง มาตรา ๕๓ นั้น ทดลองประดิษฐ์มรรยาทเคยชี้แจงว่า หมายความว่า “นอกจากที่กล่าวในมาตรา ๕๓” ทำให้คนภายนอกไม่เข้าใจ ต้อง เป็นพจนานุกรมหมายถึงเข้าใจ ขอให้แก้ไขให้ชัด

ทดลองประดิษฐ์มรรยาท ตอบว่า เรื่องนี้เกี่ยวกับความกำกวมของ ภาษา คำนี้ใช้ในประมวลกฎหมายแพ่งฯ มาตั้งแต่ ค.ร.ก.กับ “Subject to” ในภาษาอังกฤษ เป็นการคัดมีภาษาเพิ่มขึ้นอีก ไม่ควร ให้หัดตั้งหรือถอยหลังเข้าคลอง ควรกำหนดไว้เรื่อยไป

ที่ประชุมลงมติรับรองว่า ร่างมาตรา ๖๘ ที่แก้ไขใหม่นี้ ใช้ได้ มาตรา ๖๘ ประธานอนุกรรมการฯ กล่าว ว่า มาตรา ๖๘ เดิม อ่านได้ความดังนี้

“ในระหว่างเวลาตั้งแต่ใช้รัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าการเลือกตั้ง

ตั้งสมาชิกเข้าในสภาเสรีจบริบูรณ์แล้วตามมาตรา ๖๕ ท่านว่า สภาผู้
แทนราษฎร คงกอบ ด้วยตั้งสมาชิกเจ็ดสิบ คนซึ่ง มีอยู่แล้ว โดยพระราช
บัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕”

พระยาราชวรินทร์ เสนอขอให้เปลี่ยนคำว่า “จนกว่าการเลือก
ตั้งสมาชิกเข้าในสภาเสรีจบริบูรณ์ แล้วตามมาตรา ๖๕” เป็น
“จนกว่าตั้งสมาชิกตามมาตรา ๖๕ นี้จะได้เข้ารับหน้าที่แล้ว”

ประธานอนุกรรมการฯ รับรอง

เมื่อแก้ตามร่างใหม่แล้ว ที่ประชุมลงมติรับรองว่าใช้ได้ตาม
ที่แก้ไข

เมื่อจบมาตรา ๖๔ แล้ว มีสมาชิกขอชี้แจงความเข้าใจบาง
อย่างดังนี้

หตวงแสงนิติศาสตร์ ถามว่า

๑. งบประมาณเงินแผ่นดินต้องได้รับความเห็นชอบของสภาผู้
แทนราษฎร

๒. การใดๆ อันจะก่อให้เกิดหนี้หรือภาระติดพันแต่การคลังของ
ประเทศด้วยประการใดๆ นอกจากที่ระบุไว้ในงบประมาณเงินแผ่นดิน
ต้องกระทำโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร

๓. ยอดบัญชีรายรับจ่ายของประเทศ ต้องเสนอต่อสภาผู้แทน
ราษฎร พร้อมทั้งรายงานการตรวจบัญชีของเจ้าหน้าที่ตรวจเงิน
แผ่นดินประจำปี

หลวงประดิษฐมนูธรรม ตอบว่า งบประมาณต้องทำเป็นพระราชบัญญัติ ฉะนั้นเรื่องนั้นผ่านสภาผู้แทนราษฎร และการกู้เงินของรัฐบาลต้องออกพระราชบัญญัติ “หนี้และการระดมคลัง” เป็นค่ากว้าง ถ้าเกี่ยวกับงบประมาณก็มีพระราชบัญญัติอยู่แล้ว ส่วนในข้อ ๓ ขอบัญชีรับจ่าย เมื่อเสร็จไปแล้ว จะเสนอสภาหรือไม่ เกี่ยวข้องแก่พระราชบัญญัติการเสนองบประมาณใหม่ ต้องแสดงงบประมาณเท่าไรทราบ เรื่องเป็นไปในตัว ถ้าไม่แสดงก็ตั้งกระทู้ถามในสภา

นายสงวน ตุลารักษ์ กล่าวว่ รัฐธรรมนูญของเรา ไม่มีข้อความประกาศยกเลิกพระธรรมนูญชั่วคราว

ประธานอนุกรรมการ ตอบว่า มีอยู่ในคำปรารภ เป็นพระราชดำริไม่ได้บอกตรง ๆ และมีข้อความคุ้มครองที่จะแสดงว่า พระธรรมนูญชั่วคราวนั้นระงับไปแล้ว

ประธานอนุกรรมการฯ กล่าวว่ บัดนี้เราปรึกษาครั้งที่ ๒ ของเรื่องรัฐธรรมนูญ ที่อนุกรรมการเสนอมานี้สำเร็จแล้ว ต่อไปจะต้องปรึกษาครั้งที่ ๓ แต่อนุกรรมการยังคิดว่า จะมีศัพท์หรือไวยากรณ์ที่เห็นว่าควรเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง วันพรุ่งนี้ขอเสนออีกครั้งหนึ่ง

เลิกประชุม ๓๕.๔๕ นาฬิกา

๕๕๘

ถ้อยคำประชุมวันที่ ๒๗ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกาต่อไป

หลวงคหกรรรมบดี

นายปพาฬ บุญหลง

หลวงชวเลขปรีชา

ผู้ตรวจงานการประชุม

ตรวจแก้

พญ.

พระวุฒิศาสตร์ นิติศาสตร์

นายมังกร

จรรยา ฌียงข้าง

ปรีชาสุสานต์

๘ ธันวาคม ๒๕

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร